

Obsah

I	OBEČNÁ ČÁST	
1	Organizace zdravotní péče o dítě a dorost	1
1.1	Neonatologická péče	1
1.2	Primární péče	1
1.3	Ambulantní specializovaná péče	2
1.4	Lůžková péče	2
1.5	Lázeňská péče	2
1.6	Sociální péče	3
1.7	Péče o handicapované děti v ordinaci PLDD, včetně posudkové služby	3
1.8	Ústavní péče, péče o opuštěné a handicapované děti	3
1.9	Lékařská pohotovostní služba	4
2	Anamnéza	5
2.1	Stanovení anamnézy	5
2.2	Nynější onemocnění	9
2.3	Hodnotová anamnéza	11
3	Klinické vyšetření	13
3.1	Hodnocení celkového stavu	13
3.2	Vyšetření hlavy a krku	17
3.3	Vyšetření hrudníku	20
3.4	Vyšetření srdce	22
3.5	Vyšetření břicha	25
3.6	Vyšetření <i>per rectum</i> a vyšetření genitálu	27
3.7	Vyšetření končetin	30
3.8	Vyšetřovací schémata	32
4	Preventivní prohlídky	37
4.1	Rozdělení preventivních prohlídek	37
4.2	Časové rozmezí všeobecných preventivních prohlídek dětí	37
4.3	Obsah všeobecných preventivních prohlídek dětí	38
5	Screeningová vyšetření a včasný záchyt patologických jevů u dětí a dospívajících	41
5.1	Novorozenecký screening	41
5.2	Screening sluchu u novorozence	42
5.3	Další vyšetření	42
5.4	Časný záchyt očních vad u dětí	43
5.5	Včasný záchyt poruch autistického spektra (PAS)	43
5.6	NutriCHEQ (www.1000dni.cz)	43
5.7	Screening sluchu v pěti letech	44
5.8	Prevence aterosklerózy	44
5.9	Školní zralost	44
5.10	Prevence rizikového chování	44

5.11	Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte	45
5.12	Prevence úrazu	46
6	Vyšetření zraku v ordinaci PLDD.....	47
6.1	Kojenci.....	47
6.2	Děti do tří let věku	47
6.3	Děti od tří let v rámci preventivních prohlídek.....	47
7	Vyšetření sluchu v ordinaci PLDD.....	49
7.1	Příčiny vad sluchu	49
7.2	Vyšetření	49
8	Očkování v ordinaci praktických lékařů pro děti a dorost.....	51
8.1	Základní pojmy.....	51
8.2	Právní ukotvení očkování	51
8.3	Druhy očkování	52
8.4	Očkovací kalendář	52
8.5	Výjimky mimo uvedená pravidla očkování	54
8.6	Všeobecné zásady.....	55
8.7	Kontraindikace očkování	55
8.8	Nežádoucí účinky očkování	56
8.9	Realizace očkování.....	56
8.10	Odmítání očkování a komunikační desatero	57
9	Vyšetření psychomotorického vývoje dítěte	59
9.1	Novorozenec (0–4/6 týdnů)	60
9.2	Dítě ve věku 2–4 měsíce	61
9.3	Dítě ve věku 4–6 měsíců	63
9.4	Dítě ve věku 6–12 měsíců	64
9.5	Dítě ve věku 1 roku až 18 měsíců	66
9.6	Vývoj dítěte po dosažení samostatné chůze	67
9.7	Klíčové motorické dovednosti předškolního věku	68
10	Raný psychosociální vývoj dítěte	77
10.1	0–12 měsíců.....	77
10.2	12–18 měsíců	78
10.3	19–24 měsíců	79
10.4	25–36 měsíců	79
10.5	Předškolní období	80
10.6	Orientační vyšetření školní zralosti v pěti letech.....	82
11	Výživa kojenců a batolat prakticky.....	85
11.1	Kojenecké období.....	85
11.2	Batolecí období.....	88
12	Základy ambulantní medicíny.....	91

13	Duševní zdraví – jak rozpoznat dítě s problémem, první pomoc	95
13.1	S jakými problémy se v ordinacích setkáváme?	95
13.2	Co můžeme udělat?	95
13.3	Základní symptomatologie nejčastějších poruch.	96
14	Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě v ordinaci PLDD – základní informace.	101
14.1	Záznam ve zdravotnické dokumentaci	101
14.2	Komunikace	101
14.3	Fyzické týrání – některé možné příznaky	102
14.4	Psychické týrání – některé možné příznaky	102
14.5	Sexuální zneužívání – některé možné příznaky	103
14.6	Zanedbávání péče – některé možné příznaky	103
14.7	Varovné známky	103
15	Akutní stavy.	105
15.1	Základní diagnostický a léčebný přístup k dítěti v akutním stavu	105
15.2	Vybavení ordinace PLDD a organizace přednemocniční neodkladné péče v České republice	107
15.3	Neodkladná resuscitace	108
15.4	Dušení	111
15.5	Tonutí	115
15.6	Křeče	115
15.7	Invazivní nákazy a neuroinfekce	117
15.8	Intoxikace	118
15.9	Popáleniny	121
15.10	Analgezie v dětském věku	125
15.11	Nejčastější poranění dětí	128
16	Infekční onemocnění a hygienicko-epidemiologická opatření v oboru PLDD	133
16.2	Úkoly PLDD vycházející z hygienicko-epidemiologických opatření. . . .	140
II	SPECIÁLNÍ ČÁST	
17	Syndromologická diagnostika	141
17.1	Fenotyp	141
17.2	Klinický obraz	141
17.3	Metody hodnocení	142
17.4	Syndromologická diagnostika	143
18	Kůže a intersticiu	145
18.1	Stručný přehled kůže, afekcí a diagnostiky	145
18.2	Kožní projevy nejčastějších infekčních onemocnění v ordinaci PLDD	162
18.3	Diferenciální diagnostika otoků v dětském věku	170

19	Základní neurologické vyšetření v ordinaci PLDD	177
19.1	Anamnéza a vyšetření	177
19.2	Vyšetření kojence	179
19.3	Vyšetření novorozence	181
19.4	Poranění brachiálního plexu	183
19.5	Obrna VII. hlavového lícního nervu (paréza nervus facialis)	183
19.6	Meningeální příznaky	185
19.7	Poruchy vědomí, skórovací systémy	186
20	Stomatologie	189
20.1	Vývoj zubů a měkkých tkání	189
20.2	Erupce	189
20.3	Onemocnění tvrdých zubních tkání a parodontu	190
20.4	Zubní hygiena	192
20.5	Používání fluoridů	192
20.6	Zlozvyky	193
20.7	Léze měkkých tkání	193
20.8	Slizniční projevy infekčních onemocnění	195
20.9	Úrazy dutiny ústní	196
21	Respirační systém	199
21.1	Dělení dýchacích cest a základní morfolické a funkční zvláštnosti v dětském věku	199
21.2	Diagnostické metody v dětské pneumologii	201
21.3	Anamnéza a fyzikální vyšetření	209
21.4	Respirační infekce v dětském věku a specifika antibiotické terapie	214
21.5	Adenoidní vegetace	216
21.6	Akutní subglotická laryngitida	218
21.7	Akutní bronchiolitida	221
21.8	Obstrukční bronchitida	224
21.9	Asthma bronchiale	226
21.10	Aspirace cizího tělesa	234
21.11	Cystická fibróza	237
21.12	Diferenciální diagnostika stridoru a pískotů	242
21.13	Diferenciální diagnostika kašle	245
21.14	Diferenciální diagnostika dušnosti	249
22	Kardiologie	255
22.1	Základy propedeutiky z pohledu dětského kardiologa	255
22.2	Arteriální hypertenze u dětí	259
22.3	Infekční endokarditida a její prevence	266
22.4	Hlavní příznaky kardiálních onemocnění u dětí	269
22.5	Bolesti na hrudi u dětí	277
23	Gastrointestinální systém a dětská gastroenterologie	285
23.1	Gastrointestinální systém	285
23.2	Diagnostické metody v dětské gastroenterologii	286
23.3	Anamnéza a fyzikální vyšetření v dětské gastroenterologii	287

23.4	Příznaky v dětské gastroenterologii.....	290
23.5	Vybraná onemocnění a léčebné postupy v dětské gastroenterologii a hepatologii (pro praktickou pediatrii)	294
23.6	Příznaky v dětské hepatologii.....	305
23.7	Onemocnění slinivky břišní u dětí.....	310
24	Nefrologie	315
24.1	Vývoj ledvin a močového traktu.....	315
24.2	Sonografický screening	315
24.3	Anamnéza	315
24.4	Rizikové faktory a příznaky	316
24.5	Klinické vyšetření.....	316
24.6	Močení.....	317
24.7	Příjem tekutin	318
24.8	Vyprazdňování stolice	318
24.9	Vyšetření moče	318
24.10	Pro běžnou praxi PLDD	320
25	Endokrinologie	323
25.1	Štítná žláza.....	323
25.2	Pohlavní orgány a puberta	328
25.3	Růst dítěte	340
25.4	Poruchy metabolismu vápníku (obr. 25.15)	344
25.5	Obezita.....	347
25.6	Diabetes mellitus	349
25.7	Kongenitální adrenální hyperplazie	351
25.8	Hypertrichóza (hirsutismus) a hyperhidróza.....	352
25.9	Poruchy rodové identity (genderová dysforie/inkongruence).....	354
26	Problematika pohybového aparátu v ordinaci PLDD	355
26.1	Vrozené vady pohybového aparátu – končetiny	355
26.2	Vrozené vady hlezna	357
26.3	Vrozené vady kyčelního kloubu	358
26.4	Vrozené vady páteře.....	360
26.5	Vadné držení těla a skoliózy	361
26.6	Plochá noha.....	363
26.7	Tranzientní koxitidy a Perthesova nemoc.....	365
26.8	Růstové bolesti	367
26.9	Torticollis spastica	369
26.10	Bolesti zad	371
26.11	Aseptické kostní nekrózy	373
26.12	Úrazy pohybového aparátu.....	375
26.13	Úrazy hlavy	376
26.14	Úrazy páteře	377
27	Lymfatický a krevní systém	379
27.1	Lymfatický systém	379
27.2	Vyšetření sleziny.....	382

27.3	Vyšetření jater	384
27.4	Krevní obraz a jeho specifika v dětském věku	385
27.5	Základní koagulační vyšetření v ordinaci PLDD.....	395
27.6	Epistaxe v primární péči	396
27.7.	Laboratorní vyšetření v ordinaci PLDD při podezření na koagulační poruchu	397
27.8	Význam vitamínu K u novorozenců a kojenců	398
28	Základní symptomy onkologických onemocnění	401
28.1	Klinická varovná znamení nádorových onemocnění dětí	401
28.2	Celkové příznaky	402
28.3	Lymfadenopatie	402
28.4	Neurologické příznaky	402
28.5	Gastrointestinální příznaky.....	403
28.6	Příznaky muskuloskeletálního systému	405
28.7	Genitourinární příznaky	406
28.8	Kardiální a respirační symptomy	406
28.9	Projevy nádorů v ORL oblasti	406
28.10	Kožní projevy	407
28.11	Oční projevy	408
28.12	Endokrinní projevy	409
28.13	Paraneoplastické syndromy a symptomy	410
28.14	Stavy s prodělaným nádorovým onemocněním v dětství a syndromy spojené s vyšším rizikem vzniku nádorů.....	411
	Literatura	413
	Seznam zkratk	423
	Souhrn/Summary	427
	Medailonek autorky	428
	Rejstřík	429